

HY340 : ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΕΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ,
ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ,
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

```
VAR i:Integer;  
FUNCTION(Symbol) replicate  
    x = (function(x,y){return x+y;});  
    class DelFunctor: public std::unary_function<
```

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Αντώνιος Σαββίδης

HY340 : ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΕΣ

Φροντιστήριο 3^ο *Symbol Table & Scopes*

Τι είναι ο Symbol Table

- Ο πίνακας συμβόλων (symbol table) είναι μία δομή, όπου αποθηκεύεται πληροφορία σχετικά με τα σύμβολα του προγράμματος
 - *Είδος συμβόλου* (μεταβλητή ή συνάρτηση)
 - *Scope* (εμβέλεια) του συμβόλου
- Ο πίνακας συμβόλων προσπελαύνεται κάθε φορά που ο compiler συναντά κάποιο σύμβολο
 - *Ορισμός νέων συμβόλων*
 - *Εύρεση υπαρχόντων συμβόλων*

Δεδομένα Symbol Table (1/2)

■ Μεταβλητές

- Όνομα
- Τύπος
 - ◆ Καθολική μεταβλητή, τυπικό όρισμα ή τοπική μεταβλητή
- Εμβέλεια (scope)
- Γραμμή δήλωσης

■ Συναρτήσεις

- Όνομα
- Τύπος
 - ◆ Συνάρτηση προγραμματιστή, ή βιβλιοθήκης
- Τυπικά ορίσματα
- Εμβέλεια (scope)
- Γραμμή δήλωσης

Δεδομένα Symbol Table – Παράδειγμα (2/2)

```
1. x = input();
2. function g(x, y) {
3.     local z = x + y;
4.     print(z);
5.     return(function f(a, b) {
6.         return a + b;
7.     });
8. }
```

- x: global variable at scope 0, line 1
- input: library function at scope 0, line 0
- g: user defined function with arguments x, y, at scope 0, line 2
- x, y: formal arguments at scope 1, line 2
- z: local variable at scope 1, line 3
- print: library function at scope 0, line 0
- f: user defined function with arguments a, b, at scope 1, line 5
- a, b: formal arguments at scope 2, line 5

Λειτουργίες **Symbol Table** (1/5)

■ Insert

- Εισαγωγή ενός νέου συμβόλου στον πίνακα

■ Lookup

- Αναζήτηση ενός συμβόλου στον πίνακα

■ Hide

- Απενεργοποίηση (όχι διαγραφή) όλων των συμβόλων ενός επιπέδου εμβέλειας

Λειτουργίες Symbol Table – Insert (2/5)

- Όποτε αναγνωρίζεται ένα σύμβολο δημιουργείται μία νέα εγγραφή για αυτό, εφόσον δεν υπάρχει ήδη στον symbol table
- Πότε γίνεται;
 - Κατά τον ορισμό νέας μεταβλητής, π.χ. *local x;*
 - ◆ Εκτός φυσικά αν αναφέρεται σε μεταβλητή ή συνάρτηση στο ίδιο scope
 - Κατά τον ορισμό νέας συνάρτησης, π.χ. *function foo(x, y) { return x+y; }*
 - Κατά την χρήση μη ορισμένου συμβόλου, πχ. *x = input();*

Λειτουργίες **Symbol Table – Lookup (3/5)**

- Αναζήτηση ενός συμβόλου στο τρέχον επίπεδο εμβέλειας ή σε περιέχουσα εμβέλεια με βάση τους κανόνες που ακολουθεί η γλώσσα
- Πότε γίνεται;
 - Κατά τον ορισμό ενός συμβόλου
 - ◆ Για να ελέγξουμε ότι δεν υπάρχει σύγκρουση με κάποιο ήδη υπάρχον σύμβολο
 - Κατά την χρήση ενός συμβόλου
 - ◆ Για να βρούμε το σύμβολο στο οποίο αναφερόμαστε
 - Ουσιαστικά λοιπόν γίνεται όποτε συναντήσουμε κάποιο σύμβολο

Λειτουργίες **Symbol Table** – **Hide** (4/5)

- Απενεργοποίηση των μεταβλητών κάποιου επιπέδου εμβέλειας (συνήθως του τρέχοντος)
- Πότε γίνεται;
 - Κατά την έξοδο από κάποιο block
 - Κατά την έξοδο από συνάρτηση

Λειτουργίες Symbol Table – Παράδειγμα (5/5)

```
x = input();
g = 12.4;
print(typeof(x));
function foo(x, y) {
    print(x + y);
    local p = y;
    ::print(p);
    function h(a) {
        return a + x + y;
    }
    y = h(::x);
}
```

```
lookup(x), ins(x), lookup(input)
lookup(g), ins(g)
lookup(print), lookup(typeof), lookup(x)
lookup(foo), ins(foo), lookup(x), ins(x), lookup(y), ins(y)
lookup(print), lookup(x), lookup(y)
lookup(p), ins(p), lookup(y)
lookup(::print), lookup(p)
lookup(h), ins(h), lookup(a), ins(a)
lookup(a) , lookup(x), error
hide(a)
lookup(y), lookup(h), lookup(::x)
hide(foo::x, foo::y, foo::p, foo::h)
```


Symbol Definitions (1/2)

■ Symbol redefinition:

- Όταν υπάρχει ήδη μια μεταβλητή με id ίδιο με το id της μεταβλητής που πάμε να ορίσουμε και βρίσκεται στο ίδιο scope
 - ◆ Μεταβλητές ίδιου scope με ίδιο όνομα (ok)
 - ◆ Συναρτήσεις ίδιου scope με ίδιο όνομα (error)
 - ◆ Συνάρτηση και μεταβλητή ίδιου scope με ίδιο όνομα (error)
 - ◆ Οποιοδήποτε σύμβολο με όνομα ίδιο με συνάρτηση βιβλιοθήκης (error)

■ Undefined symbol:

- Όταν μια μεταβλητή που χρησιμοποιείται δεν είναι στον πίνακα συμβόλων
 - ◆ Οι μεταβλητές ορίζονται με την πρώτη εμφάνισή τους (εισάγονται στον symbol table) (ok)
 - ◆ Όταν ζητάμε global μεταβλητή η οποία δεν έχει οριστεί και άρα δεν υπάρχει στον symbol table (error)

Symbol Definitions – Παράδειγμα (2/2)

```
read(a);
a = input();
function foo(x) {
    local print = "hello";
    print(x + y);
    local hello = a;
    local hello = 35;
    function hello() {
        print(::a + ::x);
    }
    function cos(){}
}
function foo(){}

```

New variables: *read*, *a*

Function definition: *foo*, New variable: *x*

Collision with library function: print (error)

New variable: y

New variable: *hello*

Same variable hello

Redeclaration of *hello* as function (error)

Global a found but global x not found
(error)

Collision with library function: cos (error)

Redeclaration of function: *foo* (error)

Υλοποίηση του **Symbol Table**

- Υπάρχουν κυρίως δύο τρόποι υλοποίησης του πίνακα συμβόλων:
 - Με Linked List
 - Με Hash Table
- Προτιμάμε την υλοποίηση με Hashtable κυρίως λόγω της επίδοσης του Lookup

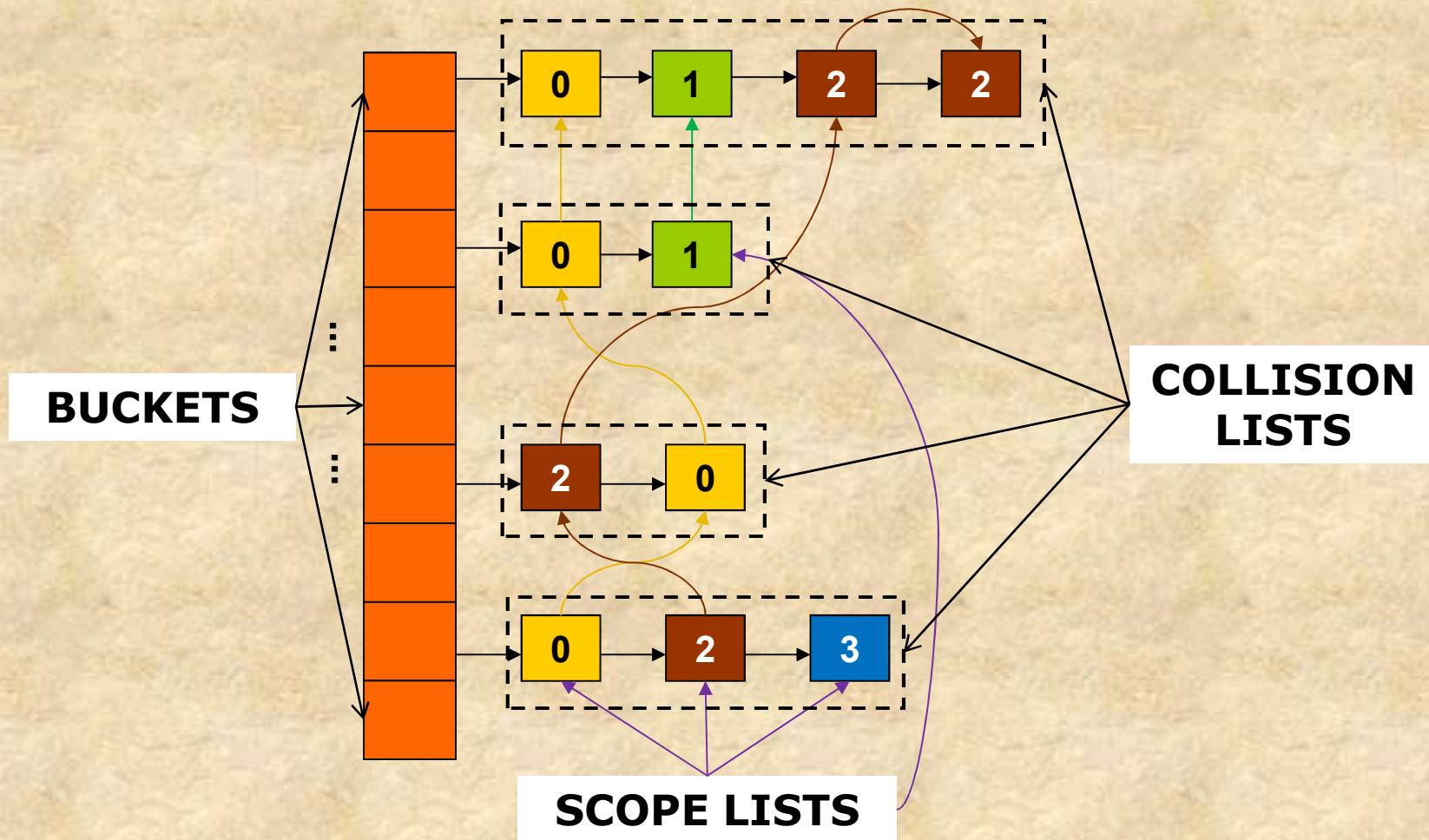

Υλοποίηση Symbol Table με Hash Table (1/2)

- Ένας Hashtable αποτελείται από buckets
- Κάθε σύμβολο κατανέμεται σε ένα από αυτά τα buckets με βάση μια hash συνάρτηση
- Σύμβολα που τυχαίνει να πέσουν στο ίδιο bucket δημιουργούν μια linked list
- Επιπλέον είναι χρήσιμο να υπάρχει και ένα scope link που δημιουργεί μία λίστα συνδέοντας όλα τα σύμβολα που ανήκουν στο ίδιο scope
 - Αυτή η λίστα μπορεί να είναι μία δομή πάνω στην ήδη υπάρχουσα ή και ξεχωριστή (απλά πρέπει να ανανεώνεται παράλληλα με την κύρια δομή)

Υλοποίηση Symbol Table με Hash Table (2/2)

Υλοποίηση λειτουργιών **Symbol Table**

- Οι συναρτήσεις Insert και Lookup είναι όμοιες με αυτές που έχετε υλοποιήσει σε προηγούμενα μαθήματα για Hashtables
 - Πρέπει όμως να γίνει και ο χειρισμός του scope link
 - Επιπλέον, είναι πιθανό να χρειαστείτε δύο εκδόσεις για τη lookup
 - ◆ Αναζήτηση ενός συμβόλου σε οποιοδήποτε scope
 - ◆ Αναζήτηση ενός συμβόλου σε συγκεκριμένο scope
- Η συνάρτηση Hide θα «ακολουθεί» το scope link για μία συγκεκριμένη εμβέλεια και θα ακυρώνει αυτά τα σύμβολα

Symbol Table Entries

```
typedef struct Variable {  
    const char *name;  
    unsigned int scope;  
    unsigned int line;  
} Variable;
```

```
typedef struct Function {  
    const char *name;  
    //List of arguments  
    unsigned int scope;  
    unsigned int line;  
} Function;
```

```
enum SymbolTableType {  
    GLOBAL, LOCAL, FORMAL,  
    USERFUNC, LIBFUNC  
};  
  
typedef struct SymbolTableEntry {  
    bool isActive;  
    union {  
        Variable *varVal;  
        Function *funcVal;  
    } value;  
    enum SymbolType type;  
} SymbolTableEntry;
```


Χώροι Εμβέλειας

- Ένας τρόπος χειρισμού των χώρων εμβέλειας (scopes) είναι να υπάρχει μία καθολική μεταβλητή που να δείχνει την εμβέλεια στην οποία βρισκόμαστε.
- Η μεταβλητή αυτή θα πρέπει να αυξάνεται ή να μειώνεται στα actions των κατάλληλων γραμματικών κανόνων
 - Π.χ. *block* : `{'{' {++scope;} stmts '}' { Hide(scope--); }`
 - *Function definitions*
 - Όχι όμως στα *indexed elements* ενός πίνακα

Χώροι Εμβέλειας – Μεταβλητές (1/2)

■ *local x*

- Κάνουμε lookup στο SymbolTable στο **τρέχον** scope
- Αν βρεθεί κάτι (είτε μεταβλητή είτε συνάρτηση) αναφερόμαστε εκεί
- Αν δε βρεθεί κάτι και δεν υπάρχει collision με library function προσθέτουμε στο SymbolTable νέα μεταβλητή στο τρέχον scope
 - ◆ Αν είμαστε σε scope 0, η μεταβλητή δηλώνεται global (αγνοείται το local)

■ *::x (global x)*

- Κάνουμε lookup στο SymbolTable στο **global** scope
- Αν βρεθεί κάτι (είτε μεταβλητή είτε συνάρτηση) αναφερόμαστε εκεί, αλλιώς είναι error
- Το ::x δεν κάνει **ΠΟΤΕ** εισαγωγή στο SymbolTable

```
function f() {  
  local f;    //ok, found locally  
  local print; //ok, found in scope 0  
  local x; //new global var in scope 0  
  {  
    local f; //new local var in scope 1  
    local print; //error: trying to  
                  //shadow libfunc  
  }  
  function g(a, b) { local a = local b; }  
  //ok, a and b found locally
```

```
x; //new global var x  
print(::x); //ok, x found  
print(::y); //error: no y  
function f() { return ::x; } //ok  
{ print(::f()); } //ok, f found
```


Χώροι Εμβέλειας – Μεταβλητές (2/2)

■ *x (variable x)*

- Κάνουμε lookup στο SymbolTable ξεκινώντας από το τρέχον scope και πηγαίνοντας μέχρι το global
 - ◆ Η αναζήτηση γίνεται από μέσα προς τα έξω
- Αν δε βρεθεί τίποτα σε κανένα scope, τότε προσθέτουμε στο SymbolTable νέα μεταβλητή στο τρέχον scope
- Αν βρεθεί σε κάποιο scope κάτι (είτε μεταβλητή είτε συνάρτηση) αναφερόμαστε εκεί και μένει να δούμε αν έχουμε πρόσβαση στο σύμβολο

■ Προσβασιμότητα συμβόλων

- Όλα τα ορατά σύμβολα που ορίζονται είτε μέσα στο τρέχον scope είτε σε κάποιο εξωτερικότερο scope **χωρίς όμως να μεσολαβεί συνάρτηση** είναι προσβάσιμα
 - ◆ Π.χ. αν βρισκόμαστε σε συνάρτηση και αναφερόμαστε σε τοπική μεταβλητή ή τυπικό όρισμα κάποιας περιέχουσας συνάρτησης δεν έχουμε πρόσβαση
- Όλες οι ορατές συναρτήσεις, τόσο στο τρέχον scope όσο και σε εξωτερικότερα είναι ορατές (άσχετα με το αν μεσολαβεί συνάρτηση ή όχι)
- Όλες οι καθολικές μεταβλητές (σε scope 0) και οι συναρτήσεις βιβλιοθήκης είναι προσβάσιμες

```
x = y = 1; //new variables x, y
{
  x = 2; //ok, refers to global x
  a = 3; //new var a in scope 1
  function f (z) {
    x = 4; //ok, refers to global x
    a = 5; //error: cannot access
           //a in scope 1
    y = 6; //ok, refers to global y
    {
      z = 7; //ok, refers to formal
    }
    function g() { return z; }
    //error: cannot access z
  }
}
```


Χώροι Εμβέλειας – Συναρτήσεις (1/2)

■ *funcdef* – *function f(...)* {}

- Αν η συνάρτηση δεν έχει όνομα της δίνουμε εμείς ένα μοναδικό όνομα που δε μπορεί να δοθεί από το χρήστη (π.χ. `_f1`, `$f2`, κλπ)
 - ◆ Κατά τα άλλα μπαίνει κανονικά στο SymbolTable
- Κάνουμε lookup στο **τρέχον** scope
- Αν βρεθεί μεταβλητή ή συνάρτηση είναι error
- Αν υπάρχει collision με libfunc είναι error
- Αλλιώς εισάγουμε νέα συνάρτηση στο τρέχον scope
- **Μόνο** αυτός ο κανόνας δηλώνει συναρτήσεις
 - ◆ **Προσοχή:** αν έχουμε `x(1)`; το `x` **δεν** είναι συνάρτηση αλλά μεταβλητή!

```
function f() { // f in scope 0
  function f() {} // f in scope 1
  function f() {} //error: f exists
}
x = 1;
function x() {} //error: x is var
function sin() {} //error: func
//shadows libfunc
y(1, 2); //new variable y, not
//function y
```

■ *formal arguments* – *function f(x)* {}

- Κάνουμε lookup στο **τρέχον** scope (αυτό της συνάρτησης που δηλώνεται)
- Αν βρεθεί κάτι είναι error
- Αν υπάρχει collision με libfunc είναι error
- Αλλιώς εισάγουμε νέο τυπικό όρισμα στο τρέχον scope

```
function f(x, y, z) {}
//ok, f with formals x, y, z
function g(x, y, x) {} //error:
//formal redeclaration
function h(x, cos) {} //error:
//formal shadows libfunc
```


Χώροι Εμβέλειας – Συναρτήσεις (2/2)

- Οι συναρτήσεις (είτε χρήστη είτε βιβλιοθήκης) είναι σταθερές και δε μπορούν να αλλάξουν τιμή
- Συνεπώς, για μια συνάρτηση f απαγορεύονται ενέργειες όπως
 - $f = 1$, $++f$, $f--$
- Στον κανόνα του `lvalue` όμως (`lvalue` \rightarrow `id`) που κάνουμε το `lookup` και βρίσκουμε π.χ. ότι αναφερόμαστε σε συνάρτηση δεν ξέρουμε ακόμα τον τρόπο χρήσης
 - Μπορεί να είναι το λάθος $f = 1$
 - Αλλά και το σωστό $f(1)$
- Ο έλεγχος γίνεται στους *επιμέρους κανόνες* και όχι στο `lvalue`
 - Στον κανόνα `lvalue` \rightarrow `id` απλά αποθηκεύουμε την πληροφορία του συμβόλου που βρήκαμε στο `$$`
 - ◆ Χρειάζεται να προσθέσουμε στο `union` του `yacc` τον κατάλληλο τύπο
 - `%union { SymbolTableEntry* exprNode; ... } %type <exprNode> lvalue`
 - Αργότερα, στη χρήση του `lvalue` χρησιμοποιούμε το αποθηκευμένο σύμβολο για να ελέγξουμε τον τρόπο χρήσης
 - ◆ Π.χ. στο `assignexpr` \rightarrow `lvalue` `'='` `expr` αν το σύμβολο που περιέχεται στο `$1` είναι συνάρτηση βγάζουμε το κατάλληλο μήνυμα λάθους